

Júl

OVOCIE DUCHA SVÄTÉHO

VII.

SKROMNOSŤ

Grécky filozof **Diogenes** (412 – 323 pred Kr.) raz pozoroval myš, ako hrýzla omrvinky suchého chleba, ktorý práve jedol. Premýšľal: táto myš nepotrebuje veľa peňazí, veľký dom, obdiv, všetko je pre ňu dobré, všetkého má dosť a je šťastná, ak nájde zrnko obilia a malú skrýš. Filozof si uvedomil, že nie je potrebné získať všetky výhody života, aby bol šťastný a zredukoval svoj život na minimum. Ponechal si jediný plášť, chodil bosý a býval v „sude“. **Sokrates**, ktorý zomrel, keď bol Diogenes ešte dieťa, sa tiež snažil žiť skromne a raz, keď prechádzal trhom vyhlásil: „*Kolko vecí, ktoré nepotrebujem!*“ Poviete si, že sú to len legendy. Ale vypovedajú veľa. Človek môže byť šťastný aj bez bohatstva a luxusu a možno práve tak. Nie je tajomstvom, že tí najbohatší ľudia sú často veľmi nešťastní. Na druhej strane je toľko svätých v Cirkvi, ktorí si pod vplyvom Ducha Svätého uvedomili, že nie majetok a sláva, ale práve skromnosť a život v Božej milosti je to, čo vedie k naplneniu a pravému šťastiu.

Starší ľudia, ktorí celý svoj život prežili skromne sú nám takisto príkladom spokojnosti s tým, čo mali. Určite mi dáte za pravdu, že mladá generácia nie je o nič radostnejšia ako ich predkovia, ktorí žili v oveľa jednoduchších podmienkach.

☞ Prinášať ovocie skromnosti je však oveľa viac, ako len narodiť sa v skromných podmienkach. Nestačí, aby niekto navonok pôsobil skromne: chodil so sklopeným zrakom, rozprával málo a obliekal sa jednoducho. Hoci biblické učenie o skromnosti skutočne zahŕňa aj obliekanie, tak ako každá čnosť, aj skromnosť začína vo vnútri človeka. Hovorí o tom aj príbeh o Dávidovi. Bol pastierom, teda pochádzal zo skromných pomerov. Ale Pán hovorí Samuelovi: „*Nehľad' na jeho výzor... Ved' Pán nehľadá, ako hľadá človek. Lebo človek hľadá na výzor, ale Pán hľadá na srdce*“ (1 Sam 16, 7). **Sv. František Saleský** to vysvetľuje takto: „*Ak sklopíte oči zo skromnosti, pokorte sa aj v duši. Keď ukazujete, že chcete posledné miesto, túžte po ňom aj v srdci.*“ Skromnosť alebo opačne okázalosť, sú vonkajším prejavom nášho vnútorného postoja. Začínajú na úrovni srdca. Skromnosť ako duchovné ovocie pôsobenia Ducha Svätého v človeku sa navonok prejavuje v spôsobe myslenia, v hovorení, obliekaní, v celom našom správaní. Preukazuje sa v postoji voči druhým ľuďom. A sami zo skúsenosti vieme, že je život lepší, krajší a ľahší s ľuďmi skromnými. Ak je postoj srdca sebecký, bude sa to odrážať aj navonok bezohľadným správaním.

☞ Prvým príkladom skromnosti je pre nás sám Pán Ježiš a my vieme, že mu na skromnosti veľmi záležalo. Ani v jeho prípade nešlo o to, ako sa Ježiš obliekal, hoci jeho zaodetie od narodenia až po smrť bolo veľmi skromné – od plienok, cez jednoduchú tuniku až po úplné vyzlečenie zo šiat a plátno v hrobe. Celý Ježišov život sa vyznačoval skromnosťou. Najmä ak vieme, že skromnosť je prejavom

vnútornej pokory. Ježiš, Boží Syn, Kráľ kráľov, si vzal na seba ľudskú prirodzenosť a stal sa jedným z nás. Mohol prísť so všetkými atribútmi mocného panovníka, mať najväčší palác s najlepším vybavením, a zvoliť si život v pohodlí a komferte. Bol toho hoden a nič by nebolo dostatočne krásne a cenné pre Božieho Syna. Namiesto toho sa však rozhodol prísť ako bezmocné dieťa a žiť ako obyčajný človek, remeselník, bez bohatstva, v mestečku nedobrej povesti, v skromnom príbytku v Nazarete. Neprišiel sa nechať obsluhovať, ale slúžiť. Jedinečne to vyjadril sv. Pavol v Liste Filipanom: „*On, hoci má božskú prirodzenosť, nepridržal sa svojej rovnosti s Bohom, ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka. Uponížil sa, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži*“ (Fil 2, 6-8).

⇨ A my ľudia, v dôsledku slabého poznania Boha a seba poznania, ktoré spolu súvisia, sa často preceňujeme a druhých podceňujeme. Pán Boh nás stvoril, aby sme boli jeho obrazom a podobou tu na zemi a stvoril nás pre neporušiteľnosť, pre večnú blaženosť v nebi, teda pre veľké veci, a preto aj prirodzene túžime po chvále, sláve a cti. Ako to povedala sv. **Terezka Ježiškova**: „*Usúdila som, že som sa narodila pre slávu.*“ Zároveň vedela a tomu nás učí, že sláva tohto sveta nestojí za nič, lebo nás nedokáže naplniť, je plná márnivosti a veľmi vratká. Preto sa nikdy neuspokojila s povrchnosťou a usilovala sa dosiahnuť tú slávu, ktorá spočíva v uznaní zo strany Boha – slávu, ktorá jediná nás robí šťastnými a je večná. V skutočnosti sme iba tým, čo si o nás myslí Boh.

Sv. Terezka napísala: „*Pochopila som, že pravá veľkosť spočíva v duši a nie v mene. Lebo Izaiáš vraví: Pán, Jahve, ... svojich sluhov nazve iným menom* (Iz 65, 15). A sv. Ján hovorí: *Tomu, kto zvíťazí... dám biely kameň a na kameňku napísané nové meno...* (Zjv 2, 17). *V nebi sa teda dozvieme naše šľachtické tituly. Potom každý prijme od Boha pochvalu, ktorá mu patrí* (porov. 1 Kor 4, 5).“

Preto aj **Tomáš Kempenský** v Nasledovaní Krista radí: „*Nezháňaj sa po klamnom lesku veľkého mena...*“ Lebo ako hovorí slovenské príslovie: „*Nie je všetko zlato, čo sa blyští.*“ Ale aj iné slová, možno menej známe, sú pravdivé: „*Mnohé veci sa neligocú, a predsa sú z číreho zlata*“ (III, 24.8). Áno, takto by sa dali opísať duše, ktoré žijú a pracujú na väčšiu slávu Božiu – duše skromné a vzácne.

Pán Boh stvoril ľudí veľmi odlišných, ako povedala už spomínaná sv. Terézia z Lisieux: „*Všetci ľudia nemôžu byť rovnakí. Musia byť medzi nimi rozličné typy, aby sa každej Božej dokonalosti dostalo osobitnej úcty.*“ A tiež: „*Keby každý drobný kvet chcel byť ružou, jar by stratila svoju krásu.*“ Vo veľkej Božej kytici je každý kvet dôležitý a ich rozmanitosť ju robí krásnou. Toto povedomie jedinečnej dôstojnosti každého človeka nám vždy nanovo pripomína Duch Svätý. Všetci sme Božie deti a všetci sme pozvaní prinášať ovocie Ducha Svätého, aj ovocie skromnosti. Aká dôležitá je práve skromnosť na vytváranie harmónie medziľudských vzťahov!

Človek, ktorý chorobne premýšľa nad tým, čo robiť, aby nebol postavením nižšie ale vyššie ako druhý, nie je schopný tvorivo pracovať, ani vytvárať plnohodnotné vzťahy. Nezriadená túžba po uznaní, alebo inak povedané slávybažnosť, je prejavom vnútornej nespokojnosti. Skromný človek je spokojný, vyrovnaný a šťastný. Skromnosť nie je slabosť, netreba sa jej báť. Ako čnosť je vlastne silou a statočnosťou ducha. Veď nie je ľahké správne reagovať na ľudí, ktorých by ste v nejakej stresovej situácii najradšej „*vystrelili niekam na mesiac*“. Prorok Eliáš sám zakúsil ako skromne, ako mierne sa prejavuje najmocnejší Boh, ktorý „*nebol ani vo víchrici ani v zemetrasení ani v ohni, ale bol v šepote tichého vánku*“ (porov. 1 Kr 19,11-12).

⇨ V Evanjeliu nájdeme viaceré príklady, ktoré nás učia skromnosti. Napríklad podobenstvo o farizejovi a mýtnikovi v chráme, ktoré Pán Ježiš adresuje tým, čo si namýšľali, že sú spravodliví a ostatnými pohrdali (porov. Lk 18, 9-14).

Podobná je aj situácia na hostine u istého popredného farizeja. Keď Pán Ježiš videl, ako si hostia vyberali popredné miesta, povedal im toto podobenstvo: „*Ak ťa niekto pozve na svadbu, nesadaj si na prvé miesto, lebo mohol pozvať niekoho vzácnejšieho, ako si ty; a prišiel by ten, čo pozval teba i jeho, a povedal by ti: ‚Uvoľni miesto tomuto.‘ Vtedy by si musel s hanbou zaujať posledné miesto. Ale keď ťa pozvú, choď, sadni si na posledné miesto. Potom príde ten, čo ťa pozval, a povie ti: ‚Priateľu, postúp vyššie!‘ Vtedy sa ti dostane počty pred všetkými spolustolujúcimi. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a kto sa ponízuje, bude povýšený*“ (Lk, 14, 8-11). Ježiš nám ukazuje zmysľanie ľudí, ktorí ešte neprekonali svoje sebecko a túžbu po sláve a uznaní. Popredné miesta boli vždy pri hostiteľovi,

a nebolo by prejavom skromnosti, keby sa všetci hostia tlačili niekde v kúte. Tak ako nebolo hriechom farizeja, že išiel v chráme celkom dopredu a čnosťou mýtnika, že zostal vzadu. Čo môžeme mimochodom aplikovať aj na nás v našich chrámoch. Je predsa pekné, keď sme čo najbližšie k Pánovi Ježišovi, netreba zostávať niekde pri dverách, alebo za dverami. Ježiš na hostine pozoroval vnútorné pohnútky pozvaných hostí – z akého dôvodu si vyberajú, ku komu si prisadnú. Aké majú ambície a či sú vnímaví aj voči chudobnejším, teda nie vplyvným ľuďom.

☞ Čo teda vlastne znamená byť skromný? V myslí každého z nás to určite vyvolá inú predstavu. Je to človek striedmy, pokorný, bez ambícií? Je to človek, ktorý sa nesnaží na seba upozorňovať, a ak je vyznamenaný a pochválený, nemení to jeho vzťahy s ľuďmi. Etymológia slova skromnosť, skromný, nás odkazuje na praslovanské slovo „skrom“ s významom ohraničený, držiaci sa v medziach. Sv. Pavol používa grécke slovo *prautes*, ktoré sa dá preložiť aj ako napr. *miernosť* (porov. Gal 5, 23). Skromnosť, alebo miernosť ako ovocie Ducha Svätého znamená mať správnu mieru, uvedomiť si vlastné hranice, a zároveň to, že všetko, čo máme – naše schopnosti, talenty, prednosti, alebo hojnosť, sú darom od Boha. Skromný človek ich nepripisuje sebe, neupozorňuje na seba, nepredvádza sa. Skromnosť usmerňuje naše vystupovanie pred druhými, je opakom márnivosti a napomáha čistote srdca. Skromnosť je dar, ktorý nám uľahčuje spolunažívanie s druhými ľuďmi. Robí nás rozvážnymi a spokojnými s tým, čo práve máme. Pomáha nám neporovnávať sa s druhými, ale vidieť to, čo nám Boh dáva a ďakovať mu. Skromnosť znamená aj nebať sa priznať si omyl a nevyvyšovať sa, keď druhý pochybí. Nepoučovať, keď viem niečo lepšie, alebo sa zdržať komentára, ktorý by druhého zranil či ponížil. Skromnosť je diskrétna a váži si dôstojnosť človeka. A čo je dôležité, všetku pozornosť upriamuje na dobré skutky druhých a na Krista, nie na seba.

Aby sme to zhrnuli: Skromný je ten, kto hodnotí svoj život bez preceňovania, ale aj bez podceňovania sa, čo sa odráža na jeho vonkajšom vzhľade, ako sa správa k ostatným ľuďom a v spoločnosti.

PRÍKLADY ZO ŽIVOTA SVÄTÝCH

SV. ANTON PADUÁNSKY

Anton vstúpil k františkánom v Coimbre, aby mohol kázať pohanom a zomrieť ako mučeník. Bol na misii v Maroku, ale veľmi tam ochorel a keď jeho loď cestou stroskotala na sicílskom pobreží, dozvedel sa, že sám zakladateľ sv. František zvolal do Assisi kapitolu. Medzi mnohými františkánmi (bolo ich okolo 5000), ktorí sa na Turíce roku 1221 zišli na prvej „rohožkovej kapitule“, si tichého rehoľníka nikto nevšimol. Nakoniec sa ho ujal provinciál z Romagne, brat Gratian. Anton pokorne skrýval svoje vzdelanie a obrovské znalosti Svätého písma.

Slúžil ako najmenší brat v osamelom horskom kláštore neďaleko Forli: rúbalo drevo, chodil po vodu, žobral a upratoval. Mlčanlivého brata dokonca považovali za hlupáčika. Roky žil medzi svojimi bratmi celkom nepoznaný a skrytý.

Jeho mimoriadny rečnícky talent sa prejavil akoby náhodou. Keď nikto z prítomných kňazov nebol schopný nepripravený predniesť prejav pri príležitosti prvej svätej omše novokňazov, jeden z nich žartom ukázal na brata Antona a povedal mu, aby to skúsil. Jeho spolubratia zrazu s údivom spoznali jeho múdrosť a poznanie Písma. Čím dlhšie hovoril, tým viac žasli nad jeho slovami, lebo hovoril s takou silou a nadšením, že boli nesmierne dojatí. Keď sa to dozvedel svätý František, vymenoval dovedy nepovšimnutého muža za prvého lektora teológie františkánov a povolal ho kázať na kazaťelnice v mestách. Ľudia sa hrnuli v tisíckach, aby si ho vypočuli. Anton bol neskôr vymenovaný za provinciála Romagne, ale požiadal kapitolu o uvoľnenie z úradu. Nemal záujem o úrady, chcel len kázať Evanjelium. Predovšetkým jeho veľké pokánie a nočné modlitby mu dodávali silu, ktorú tak veľmi potreboval. Anton založil prvú františkánsku univerzitu a stal sa známym nielen pre svoju výrečnosť a múdrosť, ale aj pre nespočetné zázraky, ktoré Boh cez neho vykonal.

SV. TOMÁŠ AKVINSKÝ

Po zložení rehoľných sľubov v ráde dominikánov poslali predstavení Tomáša na štúdiá k Albertovi Veľkému, ktorý pôsobil v Kolíne. Tomáš vynikal vo vzdelaní a bystrosti. Vynikal však aj svojou robustnou postavou. Keďže skoro stále mlčal, a spolužiaci ho považovali za čudáka, vyslúžil si prezývku „nemý vól“. Raz ho učiteľ vyzval, aby vysvetlil nejaké nejasné miesto zo Svätého písma. Tomáš to urobil tak múdro, že sa všetci zadivili. Albert zvolal: „*Vy nazývate Tomáša nemým volom, ale príde čas, keď zabučí tak hlasno, že ho počuje celý svet!*“

Tomáš sa vyznačoval nielen geniálnym poznaním a múdrosťou, ale aj mimoriadnou pokorou a skromnosťou. Hovorí sa, že keď Tomáš býval v kláštore v Bologni a práve začal písať svoju Summu, ako to mal vo zvyku, prechádzal sa hore-dolu po kláštorných chodbách, zahĺbený do myšlienok. Neznámy brat, ktorý tiež prišiel z iného kláštora, a Tomáša nepoznal, ho požiadal, aby ho sprevádzal na ceste do mesta a pomohol mu vybaviť jednu záležitosť. Prior mu dovolil osloviť prvého, koho stretne. S nevládnou nohou, krivkajúc išiel Tomáš s ním. Na ulici ho s údivom stretali ľudia, ktorí v ňom spoznali veľkého učiteľa. Keď sa vrátili domov a spolubrat sa s ospravedlnením vrhol Tomášovi k nohám, ten mu zahanbene odpovedal, ako mu je len ľúto, že mu jeho zlá noha nedovolila pomôcť mu tak, ako si želan. Tomášovi opakovane ponúkali vysoké cirkevné hodnosti, ale on vždy odmietol každý čestný úrad, aby mohol žiť a zomrieť ako jednoduchý rehoľník.

SV. HEINRICH A KUNIGUNDA

Cisár Heinrich a jeho manželka Kunigunda boli ideálnym párom. Hoci moc a panovnícke práva spočívali v rukách kráľa, vládli manželia spoločne. Na Kunigundu sa mohol Heinrich úplne spoľahnúť a bezvýhradne jej dôveroval. V jeho neprítomnosti ho zastupovala vo všetkých vládnych záležitostiach. No Kunigunda bola pre svojho manžela predovšetkým spoločníčkou na ceste k svätosti. Tak ako on i ona bola vychovávaná veľmi nábožne. A tak im ležalo na srdci hlavne duchovné a materiálne dobro svojej krajiny. Táto snaha ich spájala s manželským kráľovským párom Maďarska, sv. Gizelou – Heinrichovou rodnou sestrou a so sv. Štefanom Uhorským. Heinrich si uvedomoval, že vládu môže prevziať iba s Božou pomocou a bremeno svojho úradu môže niesť iba s pomocou Krista a svätých. Preto častejšie navštevoval hrob svojho učiteľa sv. Wolfganga. Pred každým veľkým podujatím sa vybral do Magdeburgu a prosil o pomoc sv. Maurícia. Poznal moc modlitby. Vrúčne priateľstvo ho spájalo aj s významným reformátorom jeho doby sv. Odilom z Cluny, ktorého radu vždy prijal s veľkou vďačnosťou. Heinrich sa pričínil o založenie diecézy Bamberg, dal postaviť miestu katedrálu a približne 170 kláštorov. Sám to odôvodnil takto: „*Keďže mi už nezostala žiadna nádej na vlastných potomkov, zvolil som si za dediča Krista. Jemu som obetoval to najlepšie, čo mám: seba samého, moje majetky a všetko to, čo ešte nadobudnem.*“ Cisárovná Kunigunda z pokory a skromnosti svoju dobročinnosť vždy vykonávala cez druhých, aby ľudia, ktorým pomáhala, sa jej necítili zaviazaní, a aby jej skutky boli z čistej lásky k Bohu.

BL. PAVOL PETER GOJDIČ

Raz, keď ho ako nového biskupa chcelo privítať mesto Košice, skromne a bez sprievodu cestoval z Prešova vlakom vo vozni tretej triedy. Na zastávke v Drienovskej Novej Vsi pristúpil do toho istého vozňa dobre živý arcidiakon s veľkým kufrom a hneď nadviazal dialóg so skromným, nenápadným baziliánskym mníchom. „*Kam cestuješ, brat mních?*“ – „*Do Košíc,*“ odpovedá s patričným rešpektom mních. „*To je dobre, lebo aj ja cestujem do Košíc, tak aspoň mi pomôžeš s týmto kufrom. Vieš, ja idem vítať nového biskupa.*“ Vlak sa len pomaly blížil ku Košiciam a bolo dosť času podozvedieť sa kadečo zo života eparchie. Skromný mních načúval rozprávaníu zhovorčivého arcidiakona s najväčším záujmom. Dozvedel

sa, že Rím vymenoval za biskupa nejakého mnícha, o ktorom sa hovorí, že vyzerá ako decko a že plakal, keď sa dozvedel o svojom menovaní. Nevedno veru, ako si dá rady s takou veľkou eparchiou... Zaujímavý rozhovor sa ukončil príchodom vlaku do Košíc. „No, synku, buď taký láskavý a pomôž mi s tým kufrom,“ povedal ctihodný arcidiakon a horko-ťažko sa prepchal dverami vagóna von. Za nim vystúpil aj mladý mních s kufrom. Ľudia na stanici s napätím vyzerali, kedy už vystúpi z vlaku nový biskup. Niektorí ho už poznali a keď ho zbadali, začali snímať z hlavy klobúky a mávať mu na privítanie. Arcidiakon si najprv myslel, že to jemu sa ľudia tak úctivo zdravia a začal pozdravy opätovať. Bolo mu však divné, odkiaľ ho Košičania poznajú. Svoj omyl zbadal až vtedy, keď malé dievčatko v kroji pristúpilo k mladému mníchovi a privítalo ho ako nového otca biskupa a podalo mu kyticu kvetov. Vtedy už biskup Pavol musel odložiť arcidiakonov kufor nabok. Ten napokon pochopil situáciu a ušiel bez kufra, v hanbe a v strachu pred následkami.

SKROMNÍ GÉNIOVIA

SKLADBA OD FELIXA MENDELSSOHN

Organista v dedinskom kostole raz hral skladbu od Mendelssohna a nehral ju veľmi dobre. Cudzinec, ktorý náhodou vošiel do kostola a počúval, pristúpil k organistovi a spýtal sa: „Pane, môžem si na chvíľu zahrať na vašom organe?“ – „V žiadnom prípade,“ znela rozhorčená odpoveď. „Nikto tu nehrá okrem mňa!“ – „Bol by som vám veľmi vďačný, keby ste mi to na chvíľu dovolili,“ prosil cudzinec. Stretol sa však s ráznym odmietnutím. Až na tretí pokus bolo cudzincovi dovolené sadnúť si na organovú lavicu. Správne nastavil registre a znova začal hrať tú istú skladbu. Ale aký to bol rozdiel! Zdalo sa, že celý kostol sa naplnil nebeskou hudbou. Organista sa naňho podozrievavo pozeral a spýtal sa: „Kto ste?“ Cudzinec skromne odpovedal: „Ja som Mendelssohn.“

ALBERT EINSTEIN U BELGICKEJ KRÁĽOVNEJ

Významný vedec Albert Einstein pricestoval do Bruselu na pozvanie belgickej kráľovnej. Keď na stanici vystúpil z vlaku, ani vo sne by ho nenapadlo, že vyobliekaní hodnostári a luxusná limuzína čaká na neho. S ošúchaným kufrikom a husľami kráčal pešo do zámku. Keďže uvítací sprievod ho nespoznal, kráľovnej oznámili, že z návštevy asi nič nebude, lebo Einstein nepricestoval. Kráľovná ho však z obloka uvidela prichádzať a potešila sa, že neodmietol jej pozvanie. Privítala ho: „Pán doktor, vitajte u nás! Som nesmierne rada, že vás vidím! Prečo ale idete pešo, veď som poslala pre vás auto?“ Einstein odvetil: „Také čosi mi ani nenapadlo, ale aspoň som sa príjemne prešiel.“ Mnohí veľkí ľudia dokázali byť skromní. Za nich hovorili nie slová, ale skutky. Aj my túžme byť veľkí pred Bohom. Nech aj za nás hovoria naše dobré skutky.

SKROMNOSŤ MÁ ZMYSEL PRE HUMOR

Raz sa stalo, že meškala vlak, v ktorom cestoval otec Karol Wojtyła prednášajúci na Katolíckej univerzite v Lubline. Študenti čakajúci na skúšky sa v neprítomnosti skúšajúceho rozišli. Zostal len jeden kňaz, ktorý Wojtylu nepoznal – na jeho prednášky nechodil a na skúšku sa pripravoval z požičaných poznámok. Po dvoch hodinách vpadol do miestnosti zadychčaný Wojtyła. Študent kňaz, šťastný, že nebude robiť skúšku sám, sa spýtal: „Kamoš, ty tiež ideš na skúšku?“ – „Áno, na skúšku,“ prikývol Wojtyła. „Chlapík mešká, všetci odišli a ja čakám, lebo dnes musím tú skúšku urobiť,“ vysvetľoval študent. „Čo ty nepoznáš Wojtylu?“ spýtal sa profesor. „Nie, vraj je to nudný typ, nechodil som na jeho prednášky, ale vraj sú veľmi abstraktné a ťažké,“ odpovedal študent. Slovo dalo slovo a rozhovor zvrhol na opakovanie si látky. Wojtyła kládol otázky, počúval a vysvetľoval zložité filozofické problémy tak jasne, že študent v jednom momente povedal: „Kámo, ty si ale riadne podkutý! Prosím ťa, keď príde profesor, nechod' na skúšku predo mnou, lebo po tebe určite vyletím.“ Aké bolo jeho zdesenie, keď počul: „Dajte mi svoj index, ja som Wojtyła.“ Kňaz prešiel na jedna mínus.

KONKRÉTNE KROKY

1. Keď sa budeme tento mesiac usilovať o skromnosť, nezabúdajme, že sa povyšujeme nielen samochválou, ale aj keď hovoríme zle o druhých. Možno nevedome, ale predsa na tmavom pozadí chceme my sami viac vyniknúť. Dávajme si pozor ako hovoríme o chybách druhých, a snažme sa ich podľa možnosti ospravedlniť.

2. V minulosti mali ľudia vyhradené oblečenie na prácu na poli, v maštali, na doma a tie najlepšie šaty nosili do kostola. Dnes už je to inak, ale etiketa obliekania platí stále. Kto v lete navštívi Rím a jeho baziliku, už pri vchode ho privíta tabuľka upozorňujúca na oblečenie potrebné na vstup do chrámu. Malo by sa na to dbať aj v našich kostoloch. Sv. Pavol v Liste Timotejovi píše: „...ženy nech sú v odeve ozdobenom cudnosťou a nech sa krášlia skromnosťou...“ (1 Tim 2, 9). Cudná neznamená čudná. Výberom oblečenia môže žena pomôcť mužom k zbožnosti, alebo naopak. Je to niečo ako „evanjelizácia obliekaním“. Možno je to tá správna výzva na toto leto.

3. Ovocie skromnosti nám môže byť pomocou aj počas letných prázdnin, keď si nemôžeme dovoliť napr. drahú dovolenku, alebo splniť si každé želanie. Skromnosť nás nabáda neporovnávať sa s druhými, ale vidieť to, čo nám Boh dáva a ďakovať mu. Hľadajme v každom dni stopy Božej lásky a dobroty a nechajme sa ním obdarovať.

4. Keby existovala Nobelova cena za skromnosť, aké by boli podmienky na jej získanie a koho z vášho okolia by ste navrhli ako kandidáta? Keby si mal byť kandidátom ty, na čom by si ešte potreboval/a popracovať, aby si podľa teba splnil/a požiadavky na skromného človeka?

5. Učiť deti skromnosti bolo v mnohodesných rodinách samozrejmosťou. Aj dnes je to vzácna vlastnosť, ktorá by ale nemala chýbať v kresťanskej výchove. Podeliť sa s druhými, dať si len jeden kopček zmrzliny namiesto dvoch, nekúpiť si vždy niečo v obchode... porozmýšľajte, ako konkrétne môžeme pomôcť našim deťom a mladým a hlavne birmovancom rozvíjať ovocie skromnosti.